

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 114 (2676) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 május 20

Sollumot feladták az angolok

Szuezi környékét újabb légitámadások érték. Rövidesen leteszik a fegyvert a Habbaniyah repülőterén bezárt angol csapatok

A háború mielőbbi befejezését szolgálja a német-francia megegyezés

Stockholmból jelentik: (B. T.) A közkeleti angol főhadiszállás közli, hogy

a tuleröben lévő ellenség nyomása következtében az angol csapatok feladták Sollumot,

egy állásukat azonban a part mentén még tartanak. A jelentés szerint Szuezi környékét újabb légitámadások érték.

Isztabulból jelentik: (B. T.) Bagdadi jelentés szerint a Habbaniyahban bekerített angol csapatok súlyos helyzetben vannak. A repülőteret az iraki csapatok teljesen körülzárták és az angolokat elvágták a külvilágtól való minden összeköttetéstől. Még légi uton sem juthatnak lőszerhez és élelmiszerhez, mert az iraki repülőök állandóan körülöttek cirkálnak. Az iraki tüzeresség szüntelenül tűz alatt tartja a körülzárt csapatokat. Arra számítanak, hogy a körülzárt angol csapatok hamarosan leteszik a fegyvert.

Berlinből jelentik: (B. T.) A közkeleti brit erők parancsnoksága Ázsiából és Afrikából minden nélkülözhető repülőgépet Palesztinába és Egyiptomba rendelt. Ezenkívül Ausztráliából is érkeztek repülőcsapatok. Ezek valószínűleg azok a repülőök, akiket nem réggen vezényeltek a malaccai félszigetre Singapore megerősítésére.

MARTINIQUE FELKÉSZÜL A VÉDELEMRE

Zürichből jelentik: (NST) Hír szerint tárgyalások folynak Washington és Vichy között a nyugati féltekén lévő francia birtokok ügyében. Politikai körökben úgy vélik, hogy a washingtoni kormány egyelőre várakozó állásponton helyezkedik, mert Washingtonban még nincsenek tisztában a német-francia tárgyalások eddigi eredményeivel. Amerikai katonai körökben erősen hangoztatják Martinique és Francia Guayana sürgős megszállásának szükségességét.

Lisszabonból jelentik: (NST) Martinique szigetén a francia szárazföldi, tengerészeti és légierők — Fort de Franceból érkező jelentés szerint — nagyarányú védelmi előkészületeket tesznek. Elrendelték a teljes hadikészültséget, hogy kivédhessék az Egyesült Államok esetleges támadását. A sziget kormányzójának szilárd elhatározása, hogy inkább levegőbe röpti a sziget védelmi berendezéseit az ott ör-

zött aranytartalékkal együtt semhogy azok az Egyesült Államok kezére jussanak.

Newyorkból jelentik: (Stefani) Az Associated Press jelentése szerint Roosevelt elnök La Guardiát nevezte ki a most alakuló polgári védelmi hivatal vezetőjévé. La Guardia a megbízást elfogadta. A védelmi hivatalnak elsősorban az lesz a feladata, hogy az Egye-

sült Államok egész területén megszerveze a polgári légoltalmat, összhangba hozva egymással a nemzeti és helyi védelmi teendőket. Az új szövetségi hivatal létesítésének hivatalos bejelentését Roosevelt egyelőre személyi okokból elhalasztotta. Az elnök egyébként még nem heverte ki gyomorba-ját és orvosa tanácsára lakásán tartózkodik.

Franciagyálázó angol röpcédulák Szíria felett

Ankarából jelentik: (Stefani) Itteni jelentés szerint az angolok folytatták a szíriai repülőterek bombázását. A bombázások során több polgári személy és francia katona életét vesztette. Hétfőn délelőtt a franciák lelőtek egy angol bombázó gépet.

Az angol repülőök Damaszkusz felett a vichyi kormányt gyatázó röpcédulákat szórtak le.

Ankarából jelentik: Nagy érdeklődést keltettek azok a tárgyalások, amelyek az angol nagykövet folytatott Szaradzsoğlu török külügyminiszterrel. Hír szerint a nagykövet kifejezésre juttatta Nagybritannia nyugtalanságát amiatt, hogy esetleg német erők vonulnak át Törökországon. illet-

ve hadianyagot szállíthatnak át az országon.

TÖRÖKORSZÁGOT AGGASZTJA AZ ANGOL-FRANCIA VISZONY KIÉLEZŐDÉSE

Ankarából jelentik: (B. T.) Itteni diplomáciai körökben az a felfogás alakult ki, hogy

Dentz tábornok beszéde után veszedelmes közelségbe jutott az angol-francia háború esélye.

Megállapítják, hogy ehhez a kezdő lépést Anglia részéről tették meg, egyelőre azonban még nem adjak fel a reményt a békés megoldás lehetőségére. Török részről hangoztatják, hogy a helyzet rendkívül aggasztóvá válhatik Törökország számára.

Ma teszik közzé a német-francia megegyezés szövegét

Az Esti Ujság berlini jelentése szerint a német külügyminiszterium, mint hétfőn hivatalosan közölték, ma teszi közzé a német-francia megegyezés szövegét. Német politikai körök szerint a megegyezés a fegyverszüneti egyezményen alapul, de rendelkezései évenként is kiterjednek, amelyen eddig Franciaország tragédiája óta, semmiféle együttműködés nem volt a két ország között. A két ország most következő együttműködése a háború mielőbbi befejezését is szolgálja. Berlini politikai és diplomáciai körökben a legnagyobb jelentőségűnek tartják a Hitler-Pétain megegyezést.

Értesülések szerint a megegyezés három főpontja a következő:

1. A német-francia fegyverszüneti szerződés sértetlen marad, azonban a

Németország és Franciaország között most létrejött és aláírt egyezmény a szerződésnek olyan értelmet ad, amely elősegíti a két ország együttműködését és Franciaországot aktív módon bekapcsolja az európai politikába.

2. A német-francia együttműködés a háború mielőbbi befejezésének célját szolgálja és mindenütt siettetni fogja a háborús döntést. Ennek érdekében technikai megegyezés jött létre a két hatalom közt.

3. A megkötött egyezmény nemcsak arra hivatott, hogy bizonyos időn belül szolgálja az együttműködést, hanem arra is, hogy lehetővé tegye ezt az együttműködést továbbra is és szélesebb körű megegyezés alapját fektesse le.

Berlinből jelentik: (NTI) Az ambaladzsi fegyverletétellel kapcsolatban német körökben megállapítják, hogy az olasz csapatok az utolsó lehelletig küzdöttek. Hősiességüket a briteknek is el kellett ismerniök. Ennek a hadjáratnak történetét még nem lehet hitelesen megírni, mert a részletek még nem ismeretesek.

Newyorkból jelentik: (NTI) Amerikai aptudósítás szerint Amba Aladzsi átadása kedden délelőtt történik meg katonai tiszteletadás mellett, mivel az angolok elismerték az olaszok hőies magatartását.

Londonból jelentik: (Reuter) Londonba érkezett meg nem erősített értesülés szerint ellenséges éjtörnyös csapatok támadást intéztek Kréta sziget ellen.

INDIÁBAN EGYRE NAGYOBB MÉRÉTEKET ÜLTENEK A LETARTÓZTATÁSOK

Kabulból jelentik: (NTI) Kabulból érkező jelentések szerint egyre nagyobb méretet ölt az a tömeges letartóztatás, amelyet az angolok egész Indiában végeznek, legtöbbször azzal az ürüggyel, hogy a illetők résztvettek a polgári engedetlenség mozgalmában. Luoknowban egy nap alatt 280 embert tartóztattak le.

Damaszkuszról jelentik: (OFI) A 21-ik iraki hadijelentés szerint a nyugati arcvonalon az iraki előőrsek továbbra is érintkezésben állnak az ellenséggel. Több helyen harcba bocsátkoztak és veszteségeket okoztak. A déli arcvonalon ellenséges osztagokat támadtak meg és az ellenségnek hadianyagokban és emberéletben veszteséget okoztak. Az ellenség két iraki őrnaszádot megtámadott, a támadást azonban visszaverték és az ellenségnek veszteséget okoztak. Iraki harci repülőök napközben felderítő repülőeket végeztek. Az ellenség páncélos alakulatainak támadása során 30 páncélos kocsit elpusztítottak. A támadásban résztvevő többi ellenséges páncélosok elmenekültek. Az ellenség repülői a fővárosra és a rasidi támaszpontra néhány bombát dobtak, de kárt nem okoztak. Az ellenséges repülőök Irak különböző vidékei felett felderítőrepülőket végeztek. Irak rendőri hadereje változatlanul ura a helyzetnek. Ellenséges repülőök átrepültek az Eufrates felett, de iraki repülőgépek visszaverték őket kiindulási pontjaikra.

Ante Pavelics minisztertanácson számol be a római eseményekről

A régi zágrábi fellegvárat alakítják át királyi palotává

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero jelentése szerint Pavelics a keddi esti zágrábi minisztertanácson számol be a Rómában folytatott tárgyalások és a létrejött megegyezés részleteiről. A minisztertanácson intézkedést határoztak el királyi palota építéséről. Valószínűleg a régi zágrábi citadellát alakítják át megfelelően erre a célra. Még bizonyos idő telik el, amíg az új király elfoglalja trónját. Meg kell alakítani előbb a társadalom minden rétegét képviselő testületet, amely ünnepélyes keretek között szentesíti a királyság intézményét és felkéri a királyt a trón elfoglalására.

Rómából jelentik: (MTI) A ma reggeli olasz sajtó rámutat a horvát

probléma megoldásának az európai újrendezés és az Adria kérdésének megoldása szempontjából való rendkívüli fontosságára. Mától kezdve Horvátország területén az igazgatás horvát kezébe megy át. A Messagero

rámutat arra, hogy ezzel megindult Európa igazságos újrendezése. Sikertől megtalálni a kölcsönös érdekek úszteletbentartásának útját és ezzel a két államot összekötő pontokat. A Jap hangoztatja Dalmácia olasz voltát és azt, hogy a világháború befejezése után Jugoszlávia a nyugati hatalmak segítségével elűtötte Olaszországot ettől az őt jogosan megillető területtől. A horvátoknak juttatott területekkel beigazolódott, hogy ott ahol az igazságosság lehetővé tette, mindentúlván nyert a megértés szelleme.

Nagy munkát okoz a hatósági gyámügyek rendezése

Nagyvárad, a MTI. jelenti: A vizsgálótestület törvényhatóságokban nagy munkát okoz a hatósági gyámügyek rendezése. A román uralom alatt ezt

a kérdést teljesen elhanyagolták. Így pl. Nagyváradon 58.418 iratot kellett szétválasztani és ezekből 1314-et vett át a városi árvaszék.

A román uralom alatt az árvaszéki nyilvántartásokat nem vezették és nem lehet megállapítani azt sem, hogy hány kiskorú és gondnokság alatt álló tartozik a gyámhatóságok alá. Nem helyezték súlyt a házasságon kívül született gyermekek jogvédelmére sem, holott Nagyváradon évente 2-300 törvénytelen gyermek született, akiknek sorsával a hatóságok nem törődtek.

A nagyváradai árvaszék ezért most az elemi iskolák és óvodák névsorát bekérte, hogy ezeket a kérdéseket rendezze és megállapítsa a szükséges jogvédelmet és a kötelező tartásdíjak ügyét.

Megdöbbentő szám adatok ezek és még megdöbbentőbb az a fény, amely a román világban lezúllott nagyváradai erkölcsökre vet világosságot. Háromszáz törvénytelen gyermek évente, ez husz év alatt haterő olyan gyermeknek felel meg, akik házasságon kívül születtek és életük a legsötétebb erkölcsi mélységben kezdődött! Az új Magyarországon meg kell szünnie. Nagyváradon is, ennek az állapotnak a szeretet, a család, a törvény keretein belül kell a felnövekvő nemzedéknek a tisztult erkölcsök között felnevelődni.

Küzdelmes életü erdélyrészi magyar kiskereskedők és kisiparosok támogatása

Beszerezési kölcsönök a román megszállás alatt átvészelt kisvállalatok részére, az Önállósítási Alap módjai szerint

Nagyjelentőségű és országos figyelmet keltő új nemzetgazdasági intézmény létrehozásának kezdeményezését határozta el legutóbbi ülésén az Erdélyrészi Gazdasági Tanács. Amint már röviden beszámoltunk róla, a Tanács a visszatért keletmagyarországi és erdélyi területek kisiparának és kiskereskedelmének talpraállítására érdekében szervezett, eredményes intézkedéseit követelőleg körültekintő módon vizsgálta meg azoknak a régi magyar erdélyrészi kisiparosoknak és kiskereskedőknek helyzetét is, akik az idegen megszállás nyomozó évtizedeiben csaknem teljesen a saját erejükre utalva igyekeztek ellenállni a gazdasági elnyomás ismert módszereinek. Köztudomású, hogy ezek a régi erdélyi magyar kiskereskedők és kisiparosok ebben az aránytalan erőkihívásban mennyire legyöngültek.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács, mely a Nemzeti Önállósítási Alap útján a visszatérés óta az új erdélyi magyar életkezdésben a fiatal erdélyi iparos és kereskedő nemzedéket biztos existenciával segíti biztosítva részükre a vállalkozásukhoz szükséges feltételeket, az új kereskedői és iparosnemzedékek gazdasági frontbaállításának nagy munkája mellett nem kíván elfelejtkezni az erdélyi részekben a 22 esztendő gazdasági háború átvészelt régi erdélyi magyar kiskereskedői és iparos-nemzedékek gazdasági front-harcosainak kipróbált táboráról sem. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács erre való tekintettel a kormány elé az alábbi javaslatot terjesztette:

Miután az idegen megszállás szomorú emlékeztető éveiben a tönk szélére jutott erdélyi magyar kisiparosok és kiskereskedők anyagi talpraállítására ezidőszert kellő alap nem áll rendelkezésre, viszont ezek megmaradását és fejlődését az ország nemzetgazdasági létérdekei sürgetik; s miután a Nem-

zeti Önállósítási Alapnak célja a kimondottan új gazdasági existenciák megteremtése, a már eddig is önállóan működő régi, a mostoha viszonyok következtében azonban támogatásra szoruló erdélyrészi kiskereskedők és kisiparosok jussanak áru- és anyagbeszerző kölcsön formájában nyújtandó anyagi segítséghez a visszatért részekben. A kölcsönök folyósítása ugyanolyan elvek szerint történjék, mint ahogyan a Nemzeti Önállósítási Alapnál szép eredményekre vezetett. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács véleménye szerint az új alap egy-két millió pengővel máris hatékonyan kezdené meg nemzeti munkáját. A Tanács egyhangú határozata alapján megtette felterjesztését.

Mezőgazdasági középiskolát létesít Berettyóújfalun

A felszabadult területen is megszervezik a mentő és betegszállító szolgálatot

Nagyvárad, Saját tud. Bihar vármegye törvényhatóságának kisgyűlése kedden délelőtt tartotta havi rendes ülését a főispán elnöklété mellett.

Tárgyalta a kisgyűlés az alispán előterjesztését a mentő és betegszállító szolgálatnak a vármegye felszabadult területére való kiterjesztésére vonatkozólag. Tervbe vették a vármegyei mentőegyesület részére három mentőautó, 1 darab fogatolt betegszállító kocsit átvételét Nagyvárad városától. Állomást szerveznek Margitán, vagy Székelyhídon és 4 darab kerek hordágyat szolgálatba állítanak.

A vármegye erre a célra 3000 pengőnek a költségvetésbe való beállítását kéri a belügyminisztertől.

A kisgyűlés hozzájárult a nagyszalontai és élesdi tüdőbeteg intézeteknek 3-3 ezer pengővel való megyei támogatásához, majd elfogadta az egyes községek határozatait.

Tárgyalták és egyhangulag elfogadták Berettyóújfalun község határozatát mezőgazdasági középiskolák létesítése ügyében. A község 30 hold területet bocsát rendelkezésre erre a célra. A terv osztaltan elismerést aratott.

Milyen ruhaneműt lehet vásárlási könyvecske nélkül vásárolni?

Budapestről jelentik: (MTI) Tekintettel arra, hogy a fogyasztói vásárlási könyvek szétosztása a leggyorsabb adminisztráció mellett is napokat vesz igénybe, a közellátásügyi miniszter az áldozcsütörtöki ünnepre való tekintettel megengedte, hogy május 24-éig bezárólag első áldozásra, bérmálásra,

Enyhe ítéletet mondott ki a törvényszék két román határátlépőre

Nagyvárad. Saját tud. Hét román határátlépő, nagyjából asszonyok, álltak a nagyváradai törvényszék büntetőtanácsa előtt. Bogye Pálné, Péter Gavrilné, Kova Demeterné és négy társa folyó év május 5-én Zaránd és Felkér községeknél tiltott úton Nagyváradra jöttek és az itteni piacon értékesítették az elhozott áruikat, majd bevásároltak és mintha országhatár nem lenne, visszakartak térti falvaikba. A határon a katonák valamennyit elfogták és a váradi ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte őket. Kedden hirdették ítéletet ügyükben a törvényszék az enyhítő körülményeket figyelembe véve a vádlottakat egyenként 8 napi fogságra ítélte. A büntetést a vizsgálati fogsággal a bíróság kitöltötte. A határátlépők megfogadták, hogy soha többé a határt tiltott úton át nem lépik. Az ítélethirdetés után a törvényszék elrendelte a vádlottak szabadlábra helyezését és az elkobzott áruk visszaadását.

Roosevelt a szükségállapot kihirdetését kéri a kongresszustól

Washingtonból jelentik: Hír szerint Roosevelt hozzáfogott annak az üzenetnek a megszövegezéséhez, amelyet a kongresszus elé terjeszt újabb intézkedések tárgyában. Kiszivárgott hírek szerint az elnök ebben az üzenetben kéri a kongresszust a szükségállapot kihirdetésére. A szükségállapot kihirdetése jogot ad a kormánynak arra, hogy az összes szállítóeszközök felett kezébe vegye az ellenőrzést, hajókat foglalhasson le és gyárakat helyezzen állami ellenőrzés alá. Híre jár annak is, hogy az elnök mérlegeli a Franciaországgal való diplomáciai viszony megszakításának ügyét is.

A BUKARESTI MAGYAR KÜLVET ÁTADTA MEGBIZÓ LEVELET. Bukarestből jelenti a MTI: A román lapok közlik, hogy Galánthay-Nagy László m. kir. követ átnyújtotta megbízólevelét a királynak.

Szerdától külön engedély nélkül elutazhatnak a külföldi állampolgárok

Budapestről jelenti a MTI. A m. kir. belügyminisztérium azon rendelkezését, amellyel külföldi állampolgárok kiutazását külön engedélyhez kötötte, május 21-től kezdve hatályon kívül helyezte.

Glóbul
a legbiztosabb
melyi-tőzer:
Föraktár, Molnár és Moser
IV. Petőfi Sándor-utca 11.
Kapható mindenütt.

Pusztító árvíz okozott a város kültelekein a tegnapi felhőszakadás

Ezernyolcszázhetvenöt óta nem volt ilyen felhőszakadás Nagyváradon. Sürgősen el kell készíteni a telepek csatornázását

Nagyvárad. Saját tud. Hatvanhat évvel ezelőtt látott csak Nagyvárad olyan hatalmas felhőszakadást, mint a tegnapi. Már kora délután megkezdődött az eső, amely 6—7 óra tájban elérte tetőfokát és azután is esett egészen az esti órákig.

Előre lehetett látni, hogy a hatalmasarányú felhőszakadás nagy bajokat és károkat fog okozni azokon a helyeken, különösen telepeken, amelyek már eddig is nagyon sokat szenvedtek az évek óta kitarlóan visszatérő árvizektől.

A tűzoltóság jóelőre elkészült arra, hogy számos esetben segítségre kell sietnie. Most látszott meg azonban az, amire nem olyan régen figyelmeztette a polgármester a város közönségét, hogy a tűzoltóság személyzet nem elegendő nagyobb baj elhárítására. Most is csak úgy tudott a tűzoltóság szembeszállni a felmerült esetekkel, hogy önkéntes tűzoltó személyzet sietett segítségükre.

Elöntötte az ár a MAV alműhely környékét

A felhőszakadás legelőször az Árpád vezér (volt Püspöki) út mentén elterülő telepeken okozott kárt. A Vad-patak nem bírta elvezetni a Nilgesz-telep környékéről lezuduló víztömeget és több helyen kiöntött. Nemrégén került itt sor parcellázásra. Megfeleltek azonban arról, hogy gondoskodjanak megfelelő csatornázásról és az erre elfolyó esővizeknek a Körösbe való elvezetéséről. Ezek a területeken mindenütt nagy vizek állanak.

A veszély éjjel körül kezdődött. Éjjeltől kezdve egészen hajnali öt óráig állandóan folyt a mentés a tűzoltóság közreműködésével.

Altnóder Endre műszaki tanácsos, aki este féltízről kezdve hajnali öt óráig állandóan az árvízről veszé-

lyeztetett helyeken járt, kijelentette, hogy itt fogják legelőször megkezdenni a csatornázás munkálatait. A tervek már készen állnak. Az illetékes hatóságok most már nem halasztják tovább ezeket a munkálatokat.

A Nilgesz-telepen nem okozott az árvíz nagyobb kárt. A Tüdőszanatórium felé vezető utat egy helyen elbarrikádozta az alámosott és leomló part. Az utat amugy is nagyon silányan burkoló köveket sok helyen lehordta a lerohanó áradat.

A szanatórium felől lefolyó ár a vasúti műhelyt és környékét öntötte el. Több iródba és műhelybe behatolt a víz.

A vasúti sinhalózat egyrésze is víz alatt állott. Reggelre azonban mindenütt levezették a vizet, úgy-hogy nyoma is alig látszik.

Hajléktalan családok sirnak a Kálvária-úti házak romjain...

A Kálvária-ut egyrésze lakói a borzalmas óráit élték át tegnap este és az éjszaka folyamán. A Párizs-patak medre erős kanyarulatot tesz itt a parton, mélyen az úttest szintje alatt vályogból épült kis munkásházak állanak az út és a patak közötti keskeny térségen. Ezek közül a házak közül egyet teljesen rombadöntött, többet pedig a lakhatatlanságig megrongált az ár.

Délután hat óra tájban lépett ki ft medréből a Párizs-patak. Gyakori jelenség ez erre felé, úgyhogy a lakosság eleinte nem tulajdonított nagyobb jelentőséget neki. De ekkor fokozott erővel, felhőszakadászerűen kezdett esni az eső s

a víz hirtelen olyan mértékben nőtt, hogy a házor lakói a Kálvária-út 108. számától a 126. számig percek alatt borzalmas veszélynek ébredtek tudatára.

A Párizs-patak elárasztotta az út és a patakmeder közötti térséget, kiöntött fákat sodort magával, zúgva vitte a part mentén húzódó kerítéseknek s az ott emelt fászfűzűnek, istállóknak, melléképületeknek, pilanatok alatt rombadöntötte és elragadta azokat, majd tovább hágott az ár és a kis vályogházakat támadta meg.

Gyemó Lajosné Kálvária-ut 122. szám alatti házat a mögötte lévő melléképületekkel együtt teljeséggel rombadöntötte és a szó szoros értelmében kimosta belőle a szegény özvegyasszony minden ingó vagyonát.

A vele szomszédos Puskó Péter bérkocsinak istállóját, kocsiszinjét, olját, pajtáját sodorta el az ár, aztán behatolt a lakóházba, amelynek hátsó része összeomlott s magasabban fekvő részei is lakhatatlanná váltak. Hasonló sors érte Zetler Mór 126. szám alatti házat, amelyben Kapsi Ferenc munkanélküli apész és Kírály Lajos napszámos lett hajléktalanná.

A lakosok felismerve az életve-

A város minden telepén pusztított és rombolt az ár

Legnagyobb a kár a Sonnenwirth-telepen volt, ahol hajnalig összesen tíz ház omlott össze. Egyes házakból erőszakkal kellett eltávolítani a lakókat. A telepen levő kertészetet teljesen elpusztította az ár. Ezen a telepen az Aduna patak okozta a bajt. A Wasserstrom-telep szintén víz alá került.

Az Alsókörös-oldalon megszűnt a közlekedés a Vizműtelep környékén. A lezuduló víztömeg sok helyen teljesen elmosta az utat, vagy tengerként borította el.

A hatóságok azonnal intézkedtek, hogy megfelelő számú munkás menjen a helyszínre az ut helyreállítására.

Az Aradi-ut baloldalát szintén elöntötte az ár. Itt a Sárga istálló és a Szigeti kertészet került különösen víz alá. A kertészetet teljesen elpusztította az árvíz.

Víz alatt áll a szállósi legelő, a Melius-Juhász utca, a Levél utca, a Pece patak a Rulikovszky ut hidjánál három helyen lépett ki a medréből és

szélyt, rémülten menekültek ki házaikból, fel az úttestre, de itt a domboldaltól lerohanó áradattal találták magukat szemben, amely elöntötte, egyetlen zúgó folyóvá változtatta át az utat és egészen a házak ablakpárkányáig hágott.

A két víz közé szorult szerencsétlenek térdig, derékig erő vízben menekültek a magasabb fekvésű utcáreszék felé, majd visszahozták ismét, hogy mentésük ruháikat, ágyneműjüket, edényeiket és kis élelmiszerkészleteiket,

amiket vad erővel sodort ki a házakból a víz. De csak kevés vagyontárgyukat tudták biztonságba helyezni; a többit vagy elsodorta az ár, vagy használhatatlanná tette.

Csak este kilenc óra után húzódott annyira vissza a víz, hogy a lakosság visszatérhetett a pusztulás színhelyére. A gyermekeket előbb a Kálvária-út más szakaszainak házaiban szállásolták el s a felnőttek egész éjjel a romok, hordalékok és iszaplerakodások eltakarításán fáradoztak. Voltak, akik elszaladtak a rendőrségre, hogy segítséget kérjenek. A rendőrség küldött is ki őrszemeket, de másfél óra múlva minden hatósági támogatás nélkül maradtak a károsultak egészen a kedd déli órákig.

Mi lesz özvegy Gyemó Lajosnéval és családjával?

Megrendítő képet nyújt ma a Kálvária-ut árvíz-sújtotta része. Legmegindítóbb özvegy Gyemó Lajosné sorsa, aki két leánykájával sirdogál rombadöntött házikója előtt, amelyben

összetörölve, vastag iszapréteg alatt halmozódnak megmaradt szegényes butorai, ágyneműi.

Kerítések roncsaiból tüzet rakott a romok előtt, de nincs mit főznie rajta. Még néhány apróságukat is elvitte a víz, mint annyi másét ezen a részen.

A károsultak a hatóságoktól és a közönség részvételétől, irgalmasságától várnak gyorssegélyt.

a kiömlő víz egyik oldalán a Honvédhadapród iskola felé, a másik oldalán a Rulikovszky temető felé kezdett folyni.

A katonaság azonnal közbelépett és eltömté a nyílásokat, úgy hogy a víz itt nem okozott nagyobb károkat.

Az Össi telepet a Körös öntötte el. **Egyes utcákon félméteres víz hőmpölygött.**

Hajnalban az Össi telepre is kihívták a tűzoltókat, akik egy szerkocsival vonultak ki, de ki kellett vezényelni egy utászszázadot is. Az ár kedden délelőttre levonult.

Az árvíz szerencsétlenjeinek megsegítésére a városi hatóságok azonnal megtették a szükséges intézkedéseket. Altnóder Endre műszaki tanácsos — amint már említettük — mindjárt a veszély kezdetén a veszélyeztetett helyekre sietett és hajnali öt óráig talpon volt. Derekas munkát végzett a tűzoltóság is. Rehák Tamás tűzoltóőrnagornok vezetésével. A tűzoltók összesen ötven esetben szálltak ki, hogy

MINDIG JÓ HA KÉZNÉL VAN
AZ
ASPIRIN
TABLETTA

az elárasztott házakból kimentsék a lakókat és a háziállatokat, vagy kiszivattyúzzák a vizet a elöntött pincék-ből.

A kárvallottak megsegítését a városi Szociális Szervezet vette kezébe. Úgy értesültünk, hogy

a megrongált házak kijavítására kölcsönt folyósítanak. A szegény emberek házat pedig felépítik. A rászorulóknak egyelőre pénzheli segílyt adnak.

Meg kell említenünk a város műszaki osztályának az a megállapítását, hogy a Rajnay tábornok által elrendelt és végrehajtott csatornázási munkálatok mindenütt a legjobban beváltak. Ha ezeket nem csinálták volna meg, ma sokkal nagyobb károkkal és súlyos szerencsétlenségekkel kellett volna számolnunk és az árvíz a város belterületére is behatolt volna.

Három községet öntött el a felhőszakadás árja

Nagyvárad. Saját tud. Szentandrás, Mezőgyán és Ináncs községekből kétszázötven négy házat érintettek az éjszaka folyamán az árvízveszedelemről a megyeházára és a tűzoltóságra. Legsúlyosabb volt a helyzet Szentandrásán, ahol az egész község víz alá került. A házak jórészt az összeomlás veszélye fenyegeti, az éjszaka folyamán két ház összeomlott. A nagyváradi tűzoltóság emberfeletti munkával igyekezett elvégezni a mentési munkákat.

A vármegye részéről dr. Oszvald János főjegyző, Bölönyi István főszolgabíró és Apor Béla miniszteri osztálytanácsos, a kulturmérnöki hivatal főnöke a hajnali órákban a helyszínre siettek és bevezették a mentési és védekezési munkákat.

Szentandrásán többszáz hold termőföld áll víz alatt. Főképpen a kerti művelés alá vont területeken egyelőre kiszámíthatatlan a kár, teljesen elpusztult minden. Az árvíz itt a Pece okozta, egyrészt a csekély befogadóképessége miatt, másrészt és főleg azért, mert a román erdővonal létesítésekor a Pece eredeti folyását eltöltötték, így a víz szabadon folyik, a talaj termékes esését követve, a szántóföldekre.

Az alispán elrendelte a Nagyvárad-Szentandrás közötti vasúti töltés átvágását, így az árvíz levezetése a román tank-árokba sikerülni fog.

Repülőgépen a gibraltári szoros felett

Egyetlen hatalmas ecáddé építették át a félszigetet

Tanger, május hó. Régebben Sevillából repülőgépen vagy az algecirasi postahajóval bárki a spanyol-marokkói határra utazhatott. Manapság mindazok számára, akik nem akarják a háboru végét valamelyik angol koncentrációs táborban kivárni, a repülőutat ajánlják a spanyol hatóságok, mert Algecirás mindössze nyolc kilométernyi távolságban van a Gibraltár erődítmény öblétől és minden,

ami ezen a vidéken az angolok beleegyezése nélkül történik azonnal mozgósíthatja a figyelőket,

sőt a tüzérségi készütséget is.

Általában nem éleződik ki annyira a helyzet, mert a spanyol és a brit hatóságok közötti hallgatóságos megállapodás még a beavatkozás lehetőségét is a legkisebb mértékben csökkentette.

Aki a tengerszoros vidékét ismeri és utazásai alkalmából Gibraltárt megpillantja, könnyen felteheti a kérdést, hogy miért éppen ez a hat négyzetkilométernyi félsziget a kulcs-

pontja nemcsak a tengerszorosnak, hanem a nyugati Földközi-tenger óriási területének és a közeli „Atlanti háromszögnek”, Nyugat-Afrika és Portugália és a portugáliai szigeteknek? Hiszen a földszoroson innen és túl egész sora van a hasonlóan kitűnő pontoknak, amelyek éppen olyan nagy fontosságra tehetek volna szert, akár Gibraltár, ha egy nagyhatalom vagy egy erős politikai akarat így akarta volna.

Az ecáddítmény titka

Azonban éppen ebben rejlik a gibraltári erődítmény titka. Az angolok, ellentétben a többi hatalmakkal, amelyek akkor, vagy mindig a szárazföldi gondolat rajjai voltak, azonnal felismerték a Földközi-tenger és az Atlanti-óceán közötti pont stratégiai fontosságát és minden diplomáciai és katonai eszközt felhasználva arra, hogy ezt a pontot megtartsák. Ehhez jött még az angol flotta védelme és az a következetes politika, amely azon munkálkodott, hogy Gibraltár uralmi helyzetét más államok, szárazföldi vagy katonai akciója ne befolyásolhassa. Portugáliával Anglia védelmi szövetséget kötött. Spanyolország viszont mindaddig nem mutatkozott veszé-

lyesnek, amíg belső bajai emésztették, sőt ezek inkább állandó alkalmat nyújtottak intervenciálásra és Spanyolország megerősödésének megakadályozására.

Amikor Franciaország Algiréből és Marokkóból a tengerszorosba felnyomult, a brit politika az antant-szövetség ellenére jól értett hozzá, hogy a katonai szempontból erős barátot is félretolja az útból. Anglia munkája volt a tengeri zóna internacionalizálása és semlegesítése és a spanyolország egyik oldalán sem létesíthetnek számottevő erődítményt. — Gibraltár legfeljebb rendőri hatalma mindenképpen biztosítottak lát-

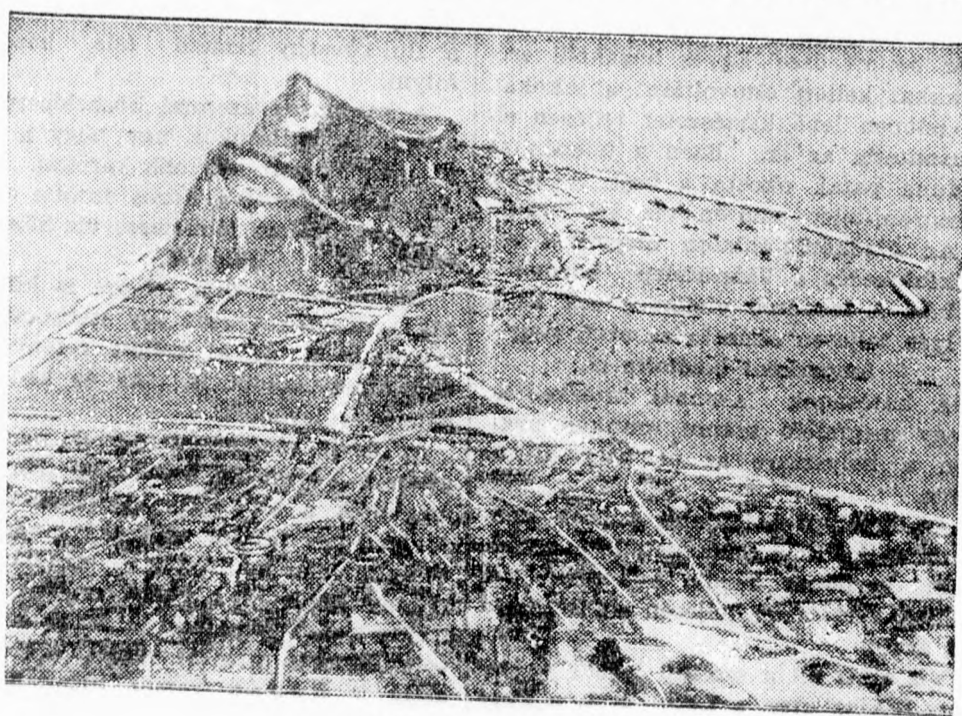
Fűnek, faragnak, cobbantanak

Az európai konfliktus Anglia egész stratégiai-politikai módszerét mégis alaposan megrázta és ezt a rázkódást Gibraltár is megérezte. A szikla ugyan merészen szökik még a magashoz, de támaszpontjai egyre gyengülnek és omladoznak. Franciaország megszűnt mint szövetséges és Spanyolország is megkezdte a béklyók leoldását, viszont a brit flottának és légi fegyvernemnek a különféle frontokon egyidőben kell elkeseredett harcot vívnia az anyacország megtartásáért s mindezt pontosan akkor, amikor Gibraltár jelentősége a német ellen-blokád hatása alatt rendkívüli fontosságúvá növekedett. Most

Gibraltár magára van utalva, saját korlátozott eszközeivel kell megvédenie önmagát.

Már hónapok óta fűnek, faragnak, robbantanak, hogy újabb tüzérségi állásokat építsenek, a légelhárító ütegeket megerősítsék.

A raktárt, valamint a municionskamrákat a sziklába mélyítették, hogy a nagyobb tartalékot is el tudják helyezni. A spanyolországi La Linea határállomásról az 500 méter széles nemzetközi sávon át jól kivehetőek azok a lyukak, amelyeket az erődítménynek a spanyol szárazfölddel szemközt falába furtak. Jól látni a nemrégén ásott csatornát is amely-

Gibraltár látkepe

lyel a félszigetet szükség esetén elszigetelhetik, a dróttakadályokat és a betonerődöket, amelyek a város bejáratát lezárják.

A drótsövénnyel átfont úton amely a nemzetközi zónába vezet, reggelként azok a spanyol munkások közlekednek, akik átellenben, az arzenálban és a katonailag kevésbé fontos földmunkákon dolgoznak. Amikor elhaladnak az angol poszt előtt valamennyiüket kínos alapos sággal vizsgálják és kutatják át.

Megszűnt a polgári élet

hadiállapot óta a keskeny sziklára ragasztott városban megszűnt a polgári élet. A gibraltári tisztviselők és katonatisztek családjukat Angliába, vagy esetleg a közeli tengeri zónába küldték, ahol víkendkor könnyebben felkereshetik.

A kikötőben azonban annál jobban nyüzsg az élet.

A tágas öbölben egyik tehergőzös mellett a másik. Angol, vagy Anglia számára szállító hajók, amelyeket az Atlanti óceántól kísérték idáig, vagy pedig melyek valamelyik közeli spanyol kikötőből jöttek megrakodva és itt várakoznak a kísérő hajó érkezésére. Néhány semleges hajó is van köztük, ezeknek sokszor hetekig tartó vesztegzárat kell átszervezniük, amíg rakományait és papírjaikat az illetékes hatóságok átvizsgálják. Jelenleg több mint negyven hajó horgonyoz a gibraltári öbölben.

Az egyikben ott a svájci kereszt, a másikon svéd lobogót lenget a szél, ismét a másik portugál tulajdon. De legtöbbjük nem vise! különösebb nemzetiségi ismertetőjelet.

Az idegen hajók között, mint házórozó kutya, egy nehéz angol csatahajó. Kazánja indulásra készen befűtve.

Ez a csatahajó mint később repülőgépről láthatjuk, tíz kilométernyi távolságból egy francia hajókaravánt figyel. Őt tehergőzös, mindegyik francia trikolor jól kivehető jelével, lassan halad előre a jelenlegi spanyol Tanger-zóna parti vizein kelet felé. Valószínűleg Oránt akarja elérni, a spanyol felségvizek védelme alatt. A hajók és a partvidék között kicsiny spanyol órhajó mozog. Időnként feltűnik egy-egy másféle hajó is, amely valamelyik szomszédos kikötő felé tart. Egyébként azonban órákig, sőt napokig teljesen üres és élettelen a végtelen vízfelület, amely a spanyol parton át felénk ragyog.

Mintaszerűvé fejlesztik a mezőhegyesi ménes-birtokot

A Magyar Távírti Iroda jelenti: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter Bárczay János államtitkár és Lenck Jenő miniszteri osztályfőnök társaságában szombaton délelőtt Mezőhegyesre utazott az állami ménes birtok megtekintésére. A miniszter a kétnapos szemleútja után értekezletet tartott, amelyen elismerését fejezte ki a látottak felett, majd utasítást adott a gazdaság belterjességének fokozására szolgáló terv elkészítésére. Hangsúlyozta, hogy ennek a birtoknak termelését minden vonalon mintaszerűvé kell tenni. A miniszter vasárnap este érkezett vissza a fővárosba.

A Bárdossy-programm három főiránya

1

AZ ALKOTMÁNYREFORM, mely nem más, mint az a jogos kívánság, hogy élő, történelmi alkotmányunk rugalmas keretei között korunk eszméinek és a mai politikai és gazdasági élet követelményeinek megfelelően alakítsuk át az állami akaratnyilvánítás és a megnyilvánult akarat megvalósításának módját.

2

A FÖLDKÉRDÉS, a magyar földbirtok arányos megosztásának feladata, a földkérdésben a kormány a végrehajtás ütemét — amennyire csak lehet — gyorsítani kívánja, különösen és elsősorban az ugynevezett házhelyakció tekintetében és a zsidók tulajdonában lévő mezőgazdasági ingatlanok felhasználásával.

Kertes, álatartásra is módot nyújtó felken épülő falusi családi ház, a leg-egészségesebb kiindulás önálló existenciák teremtésére és a mezőgazdasági lakosság életszínvonalának emelésére.

3

A ZSIDÓKÉRDÉS közvéleményünknek különösen érdekli. Ez nálunk is csupán egy általános és egységes európai rendezés keretében oldható meg gyökeresen és véglegesen.

Míg azonban ez bekövetkezik, szükség van a második zsidótörvény egyes alapvető rendelkezéseinek — így például a zsidó fogalmi meghatározásának — szabatosabb tételére.

Egyszerű, világos és az egész kérdést az ország egyetemes érdekeihez igazodóan megoldó egységes és tömör törvényre van szükség, amely az elvi kérdések tekintetében sem félreértésre, sem kibuvásokra nem ad lehetőséget.

Törvényes úton meg kell akadályozni a zsidóság elkeveredését a nem-zsidókkal.

Gondoskodni kell arról is, hogy a zsidóság a nemzet társadalmi, kulturális, politikai és szellemi életének mindazon helyeiről, ahonnan a nemzet lelki, erkölcsi, világnézeti és politikai irányítása, valamint a nagy tömegek lelkiületének kialakítása és a jövő nemzedék nevelése folyik, teljes mértékben kirekesztessék.

Az ország gazdasági életének kulcspozícióját nem szabad zsidó, félzsidó vagy Strohmann-kézben hagyni.

Heteken át tartó, hősi ellenállás után

Feladta Amba Aladzsi védelmét az aostai herceg

Az ellenség is tisztelettel adózott az olasz csapatok hősiességének

Berlinből jelentik: (NTI) A védő főparancsnoksága közli: Harci repülőgépek a Szent György csatornában megsemmisítettek két kereskedelmi hajót, összesen 12.000 tonnával. A donegalli öböltől nyugatra bombáztunk egy hajókaravánban haladó kereskedelmi hajót és három nagy tehergőzöst. A kereskedelmi hajó kigyulladt, a gőzösök megrongálódtak.

Az Atlanti-Oceán északi részében egy harcirepülőgép megsemmisített egy 9.000 tonnás tartályhajót.

Német harci gépek és zuhanóbombázók a krétai Szudda-öbölben megromgálták egy cirkáló és két torpedórombolót és elsüllyesztettek két kis kereskedelmi hajót.

Ezenkívül hat hajót köztük egy tartályhajót súlyos találatok értek. Német vadászok krétai repülőtereken elpusztítottak 7 földön álló brit repülőgépet és légiharcban lelőttek egy brit vadászt. Észak-Afrikában a német afrikai hadtest felderítő osztagai Tobruk mellett egy helyi előretörés alkalmából több foglyot ejtettek. Gyenge ellenséges erők az elmúlt éjjel néhány bombát dobtak Északnyugat-Németország néhány helyiségére. A károk jelentéktelenek.

TISZTELEG AZ ELLENSÉG AZ ELVONULÓ OLASZ CSAPATOK ELŐTT

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz tengerhadiszállás 348. közleménye:

Észak-Afrikában Tobruk szakaszon elfojtottunk néhány ellenséges támadási kísérletet. Ellenséges repülőgépek vasárnap hajnalban elrepültek Rhodos felett. Néhány bombát dobtak le anélkül, hogy kárt okoztak volna. Kelet-Afrikában Amba Aladzsi utolsó védői, miután lehetetlen volt a sebessülteknek szükséges ápolása, parancsot kaptak, hogy a harcot szüntessék meg. Az ellenség vitéz katonáinknak bátorságuk elismeréseképp megengedték, hogy megtarthassák fegyverüket és a tisztek megtarthatták revolvereiket. A csapatok az állások elhagyásakor fegyveresen vonulhattak el az angol csapatok előtt, amelyek parancsot kaptak hogy tisztelegjenek. Az aostai herceg osztozik csapatai sorsában. A többi szakaszon az ellenállás tovább tart.

KELET-AFRIKA NEM VESZETT EL VÉGLEG

Rómából jelentik: (Stefani) A hétfői olasz hadijelentés bejelentette, az Amba Aladzsi védelméért vívott küzdelem megszüntetését. A számbelileg és a hadianyag mennyiségben fennálló ellenséges fölény súlyosan nehezedett eritreai állásunkra. Csapatunk ezért visszavonultak Amba-Aladzsi szakaszára és ott folytatták a rendszeres ellenállást. Ennek az ellenségeskedésnek az volt a célja, hogy minél több ellenséges erőt kössön le. Április közepe óta elkezdett küzdelem folyt. Az ellenség minden harci eszköze, valamennyi ágyuja az erődítményeket vonta éjjel és nappal. A brit légi erők támadása, a gyalogság és a gépesített

csapatok ostroma elviselhetetlen nyomást gyakorolt csapatainkra. Katonáink hősi ellenállása mégis meggyőztette az ellenség valamennyi támadását. Az utóbbi napokban azonban már lehetetlenné vált a sebessültek elszállítása és fogytán volt az élelmiszer, valamint az ivóvíz is, amit nem lehetett pótolni. A helyzet tehát újabb áldozathozatal elkerülését tanácsolta. Csapatunk parancsot kaptak az ellenállás megszüntetésére. Az olasz hadi-

jelentés külön közölte, mely csapatok tüntették ki magukat leginkább. Bár valamennyi védő méltó lenne az elismerésre és hála. Az ellenség is elismerte katonáink értékét és fegyveres tiszteletadásban részesítette őket.

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz lapok hangoztatják, hogy az abessziniai események meggyengítik az olaszokban azt a meggyőződést, hogy Keletafrika teljes egészében vissza fog térni Olaszországhoz.

Egyiptomi előőrsöket fogott el a német afrikai sereg

Berlinből jelentik: (NTI) Erősebb német felderítő osztagok Egyiptom nyugati határvidékén egyiptomi előőrsökre akadtak, amelyek a vízhiány következtében kimerültek. Ezeket a német afrikai hadtest katonái foglyul ejtették. A foglyok elmondták, hogy már napok óta borzalmas vízhiányban szenvednek.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda értesülése szerint hétfőn délelőtt egy német harci repülőgép Weymouthtól északra eljuttatott egy angol tengeralttjárót, mielőtt elkerülhetett volna, két bomba a hátsó részén eltalálta. A hajó azonnal elsüllyedt.

Amszterdamból jelentik: (NTI) Hivatalos közlés szerint az elmúlt hét végén egyes angol repülőgépek berepültek holland felségterület fölé. Több helyen gyújtó és robbanós bombákat dobtak le a lakónegyedekre. Délhollandia egyik városában öt ház összeesett, három ház megromlott. Három polgári egyén meghalt, három súlyosan. Három könnyebben megsebesült. A bombák túlnyomórészt beépítetlen területre estek.

Párizst mentesítik a megszállás alól(?)

Baselből jelentik: (Bud. Tud. A Basler Nachrichten londoni különtudósítójának jelentése szerint az egész angol sajtó annak a véleményének ad kifejezést, hogy Vichy a Németországgal való szorosabb együttműködésre határozta el magát. Ennek következtében lehetséges — írják az angol lapok, — hogy Nagybritannia megváltoztatja volt szövetségeseivel, Franciaországgal szemben követett eddigi politikáját. Londoni jól értesült körök meg vannak győződve arról, hogy a vichyi kormány nem szándékozik háborút izenni Angliának.

Berlinből jelentik: (NTI) Nem tartják kizártnak, hogy kedden hivatalos jelentést adnak ki a német-francia tárgyalásokról. Egyes feltevések szerint Párizs átkerül a meg nem szállt zónába. Berlinben arról nem tudnak, hogy az új megállapodások érvénytelenítenek a fegyverszüneti feltételeket.

Vichyből jelentik: (NTI) Hivatalosan közlik, hogy Franciaország washingtoni nagykövete az Egyesült Államoknál tiltakozott az amerikai kikötőkben tartózkodó francia hajók lefoglalása ellen.

ARAB ÖNKÉNTESOK EZREI MENNEK IRAKBA

Kabulból jelentik (Szovjet Távirati Iroda): Lapjelentések szerint az indiai rendőrség igen sok házkutatást és letartóztatást hajtott végre. Pendszabban a polgári engedelmesség mozgalmának 28 tagját tartóztatták le.

Isztabulból jelentik (Bud. Tud.):

don volt elnökjelölt rádióbeszédet mondott. Kijelentette, hogy a legnagyobb megtévesztés, ha el akarják hiteitni, hogy az USA belépését a háboruba nem érzik meg Amerikában. Ha hadihajókkal kísérik a szállítóhajókat, az háborút jelentene és arra vezetne, hogy amerikai csapatokat küldjenek a tengerentúlra. Súlyos csapás az amerikai nép lelkiismeretére, hogy látnia kell, milyen gyorsan túlteszik magukat a kormány tagjai ígéreteiken és most megpróbálják megtenni azt, amit megígértek, hogy nem tesznek meg.

A FRANCIA-NÉMET EGYÜTTMŰKÖDÉS ELSŐ EREDMÉNYEI

Vichyből jelentik: (NTI) Hivatalosan közlik, hogy a német-francia tárgyalások továbbra is kedvező mederben haladnak. Tervevették, hogy az északi és nyugati körzetbe beutazási engedélyt adnak azoknak a tisztviselőknek, akiknek jelenlétére ott szükség van. Most tanulmányozzák azt a tervet, amelynek értelmében a hadifoglyok bizonyos csoportjait hazaengedik. Hazaengedték a hadifogságból mindazokat a közlegényeket, akik a világháboruban a tüzvonalban harcoltak.

Párizsból jelentik: (NTI) A párizsi sajtó örömmel ír az újabb határátlépési könnyítésekről és a világháborút járt hadifoglyok hazaengedéséről. A lapok rámutatnak arra, hogy ezek a tények a most megkezdett együttműködésnek első gyümölcsei.

Megszüntette a kormány az illetmény és nyugdíjcsökkentéseket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: 1931-ben bekövetkezett gazdasági válság folytán szükségessé vált illetmény- és nyugdíjcsökkentéseket az 1937 óta kiadott rendeletekkel a kormány megszüntette, sőt az alacsonyabb kategóriák járandóságát az 1931. évi állapottal szemben felemelte. A felemelés mértékét akkor ítélték meg kellően, ha tekintetbe vesszük, hogy a fizetési nyugdíj- és családi pótlékemlések az államkincstárnak évi 160 millió pengőt meghaladó kiadást jelentenek.

Megkezdtek a visszavonulást a horvátországi olasz csapatok

Az egész ország területén a horvát hatóságok veszik át a hatalmat

Zágrábból jelentik: (NTI) Az olasz csapatok az újonnan megállapított határoknak megfelelően megkezdtek visszavonulásukat. Spalatoban és Curzolában egyelőre olasz-horvát parancsnokságot létesítettek.

Berlini jelentés szerint a horvát-olasz határ megállapítása után rövidesen sor kerül Horvátország és a többi szomszédállamok közötti határ megvonására is. Ez a határmegvonás az érdekelt államokkal történő, külön-külön megbeszélés útján történik.

Rómából jelentik: (NTI) A Giornale d'Italiában Gayda azt fejtegeti, hogy a Horvátországnak adott olasz szavatságot úgy kell értelmezni, hogy az új horvát állam az olasz politikával pár-

huzamos politikát folytat és állambe rendezkedésében a fasizmus példáját követi: tehát egypárt rendszer, testületi állam és erős fajvédelem.

Rómából jelentik: (NTI) A Duce a második hadsereg parancsnokához a következő napiparancsot intézte:

Olaszország és a független horvát állam között Rómában létrejött megállapodás alapján elrendelem, hogy május 20-ától kezdve a független horvát állam területén az egész hatalmat, amelyet a mai napig az olasz katonaság gyakorolt, a horvát hatóságok veszik át. A horvát állam területén a legismertebb olasz haderő május 20-ától kezdve olyan csapatok különleges helyzetében lesz, amelyek a baráti és szövetséges államban állomásoznak.

Szerdán az utolsó alkalom, megnézni
a legcsodálatosabb filmet:

a **Belvárosi mozgóban:**

A kék hold völgyét

Soha nem látott élmény!

Telf. 13-51. **Korona Filmszínház** Kossuthu. 1
Szerdától

Ma, tegnap, holnap

Szilágyi Szabó Eszter, Jávör Pál.

Kedden utoljára:

Milliomos szobalány
Erdők haramiája

Apolló filmszínházban

Az utóbbi évek legbájosabb vigjátéka

Claudette Colbert, Don Ameche
ragyogó alakítása

A férj közbeszól

GAZDASÁGI ÉLET

Hogyan kell eljárni a gépszij igénylésénél

Olvasóink tájékoztatására ismertettük a gépszijigénylés alkalmával követendő eljárást: Amint köztudomású, a gépszijgyárak és kereskedők csak az Anyaggyártó Bizottság Bőripari Bizottságának engedélyével szolgáltathatnak ki gépsziját. Az engedélyt „Anyagigénylés zárolt készletből” című nyomtatványon kell kérni. Ez a nyomtatvány a kereskedelmi és iparkamaránál szerezhető be. Az igénylési nyomtatványt a kívánt gépszij méreteivel (hosszúság, szélesség, vastagság) pontosan ki kell tölteni és az igényelt gépszij szükségessé voltát vagy az I. fokú iparhatósággal vagy a községi előjáróság által kiállított hatósági bizonyítványon kívül a járási főszolgabírói hivattal kell igazoltatni. Ha gépszijgyártásra szolgáló kisebb mennyiségű anyagra van szükség, a községi bizonyítványnak igazolnia kell azt, hogy hatósági személyek a helyszínen meggyőződtek az igényelt anyag szükségességéről. Ha új szijra van szükség, igazolni kell, hogy mi történt a régi szijjal, továbbá, hogy a hatósági személyek meggyőződtek a régi szij teljesen hasznavehetetlen voltáról. Az ilyen igazolással ellátott igénylést postán az Anyaggyártó Bizottság Bőripari Bizottságának (Budapest IV., Türr István-u. 4.) kell elküldeni. A Bizottság az igénylés két példányát kiutalási határozattal ellátva visszaküldi az igénylőnek. Az igénylő a kiutalt sziját a kiutaló határozat egyik példányát (tároló példány) ellenében veheti át annál a cégnél, ahova a kiutalás szól. Szükségessé tartjuk megjegyezni még, hogy a gépszij sorszáma: 436-c, tehát az anyagigénylési ív megfelelő rovatába ezt a számot kell írni.

Fagylalárusítókra nem vonatkozik a cukrászdák zárójára

Késég merült fel, hogy a kizárólag fagylalatkészítő mesteri iparigazolvánnyal rendelkező iparosok a fagylalaszalonjukat vasárnapokon és Szt. István napján nyitva tarthatják-e? A m. kir. kereskedelem- és közlekedésiügyi miniszter a kérdésben rámutat

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkeregetés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

tott a 139301/1930. K. M. számú rendeletre. Eszerint azok az üzletek, amelyekből a cukrászipar üzletkörébe eső termékek közül csupán fagylaltot árúsítanak, ellenben a cukrász-

ipar üzletkörébe tartozó egyéb készítmények forgalombahozatalára nincsenek berendezve, cukrászdáknak nem tekinthetők. Az ilyen üzleteket nyitni és ehhez képest azokat úgy köznapokon, mint vasárnapokon és Szt. István napján nem a cukrászdák nyitvatartására megállapított idő alatt, hanem ugyanugy mint a cukorkakereskedéseket csupán az élelmiszerüzletek nyitvatartására megállapított idő alatt szabad nyitvatartani.

SZÍNHÁZ

Kiss Ferenc és Fényes Aliz vendégjátéka a Szigligeti Színházban

A legnagyobb felhőszakadásban, utcákon hömpölygő folyamokon keresztül gyűlt a közönség hétfő este Kiss Ferenc és Fényes Aliz vendégjátékára s nyolc órakor mégis zárva volt már a pénztár: minden jegy elkel és minden helyet valóban el is foglalt a közönség: senkit sem rejtett vissza az itéletűd.

Kiss Ferenc meg is érte, Fényes Aliz is, a darab, — Begovics Milán horvát író háromfelvonásos drámája — azonban nem, az ember álmélkodik: hogyan vállalkozhatott egy Kiss Ferenc arra, hogy ilyen hatásosnak látszó, de ingátog felépítésű és a harmadik felvonásban már egész szerkezetében összeomló darabban mutatkozzék egy vidéki, de magas kulturigényű város közönsége előtt.

A darab jól indul: A férj nyolc évi orosz hadifogságból szenvedések és szörnyű lelkigyöttrődések emlékeivel tér haza Zágrábba s a lakásban talál levelet és virágcsokrot egy véletlen telefonfelhívás megerősíti abban a hitében, hogy fiatal felesége nem volt hű hozzá távolléte alatt. Két felvonáson át mardossa a féltékenység, amivel szemben tehetetlenül áll a feleség. Az asszony sem bizonyítékok felsorakoztatásával, sem őszinte szerelmének megnyilvánításával, se könnyeivel nem tudja férjét jobb belátásra bírni s különösen akkor válik hatástalanná minden meggyőző igyekezete, mikor a hazatért volt hadifogoly megtalálja azt az iratot, amellyel felesége sok hiába-való utánjárás után holtánnyilváníttatta őt.

A harmadik felvonásban szabadul csak fel a férj a féltékenység kínzó gyötrelmei alól, mert két évvel ezelőtt meghalt apósának hátrahagyott leveléből azt olvassa, hogy felesége, akivel, mint ugyanakkor tudjuk meg, a Galiciában történt egybekelés után a hirtelen bekövetkezett orosz betörés miatt meg sem kezdhetette a házassági együttélést — még ártatlan. Ez teljes bizonyossággal, gyermekes örömmel tölti el s most már boldogan akarná magához ölelni asszonyát, de ezt felbőszíti a tudat, hogy férjét csak testi szempontok vezetik és figyelmen kívül hagyja az ő nyolc esztendősi lelki vívódását, azért most már ellenáll, szinte eszelősen kohol

vádakat önmaga ellen, de ezek nem találhatnak többé hitelt a szerelmes férjében, aki vadul követeli jogait. Az asszony legszentebb érzelmeire hivatkozva hajthatatlan marad s végül azzal a revolverrel teríti le férjét, amelyet a csábítók elleni védekezésre szerzett be a szalmaözevegység keserű éveiben.

Kiss Ferenc mesterien alakította a hadifogságban eldurvult és nyolc éven át kínzó féltékenységben tehetetlenül vívódott férfit, aki előbb minden jelben szörnyű gyanújának alátámasztását látja, de akinek gyöttrődései aztán túllerádó örömben oldódnak fel. Gyönyörű beszéde, meg-rázó emberábrázolása feledtette a közönséggel a darab logikai botlásait és lélektani lehetetlenségeit. Robusztus egyénisége roppant súlyal nehezedett a darab bántó sekélyességeire s az általa megszemélyesített alak messze túlemelkedett az író által nyújtott lehetőségeken. Méltó partnere volt Fényes Aliz az asszony szerepében. A legtisztább érzéseiben megbántott hűségese feleség fájdalmát, reménytelen vergődését éppoly közvetlenül érzékeltette, mint nemes felháborodását a dráma végső jeleneteiben. Őszinte könnyei elhitették a darab alapvető hazugságait és tisztá illuziót tudott keltetni a legvalószínűlenebb helyzetekben is.

Csak ez a két remek művészi teljesítmény tette elviselhetővé a darabnak azt a különösséget, hogy mind a három felvonást két szereplő játsza végig, mondva csinált drámai fordulatokkal és olyan dialógusokkal, amelyekből teljességgel hiányzik a mélység és az erő. (*)

A színházi iroda közleményei:

— Az Elnémult harangok Kiss Ferenc és Fényes Aliz vendégfelléptével kedden este. Rákosi Viktor nagyhatású színművében, az Elnémult harangokban lép fel másodszer Nagyvárad közönsége előtt színházunk két nagy vendége Kiss Ferenc és Fényes Aliz. A tegnapi esti óriási siker és művészi est csak fokozta az érdeklődést, ami olyan hatalmas, hogy ma este is zűfolt nézőtér fogja végig élvezni e két kiváló művészek briliáns alakítását. Kiss Ferenc a román pópá szerepében

brilirozik, önmagát mulja felül alakításával. A ma esti előadásra jegyekről ajánlatos mielőbb gondoskodni, mert a pénztárnál már csak pár jegy kapható.

— **Filléres napok a színházban.** A színház igazgatósága a hétre öt filléres előadást tűzött műsorra. Szerdán este a Falu visszahív, csütörtök délután a nagyszerű Gyergyói bál, csütörtök estére az Alvinci huszárok, péntek estére a Kaland, míg szombat délután 4 órára szintén a nagyszerű Gyergyói bál kerül színre. Mindezen előadásokra a helyárak: 30 fillértől 120 fillérig, melyre jegyek már válthatók.

— **Előzetes jelentés:** Szombat este 8, vasárnap délután 4 és vasárnap este 8 órakor Dorita Bonewa világhírű bolgár énekesnő és D. Kovács József együttes vendégfelléptével Strauss János örökbecsű daljátéka, a Cigánybáró lesz a színház műsorán, rendes helyárakkal. Jegyek ezekre az előadásokra már válthatók.

Heti műsor:

Kedd este 8 órakor Kiss Ferenc és Fényes Aliz együttes vendégfelléptével: **Elnémult harangok.** Felemelt helyárakkal.

Szerda este 8 órakor: **A falu visszahív.** Filléres helyárakkal. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

Csütörtök délután 4 órakor: **Gyergyói bál.** Filléres helyárakkal. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

Csütörtök este 8 órakor: **Alvinci huszárok.** Filléres helyárakkal. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

Péntek este 8 órakor: **Kaland.** Filléres helyárakkal. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat délután 4 órakor: **Gyergyói bál.** Filléres helyárakkal. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat este 8, vasárnap délután 4 és vasárnap este 8 órakor: Dorita Bonewa világhírű bolgár énekesnő és D. Kovács József vendégfelléptével: **Cigánybáró.** Strauss János örökbecsű daljátéka. Nagy kórossal. Kiegészített zenekarral. Rendes helyárakkal.

— A fenti előadásokra jegyek már válthatók a színház előveteli pénztáránál.

A balatonfüredi orvoshét megnyitása

Budapestről jelentik: A Balatonfüredi Orvoshét megnyitását Kelemen Krizosztom pannonhalmi főpapát köszöntötte a kultuszminiszter.

A kultuszminiszter utalt arra, hogy *nyolc évvel ezelőtt néhány erdélyi orvos is megjelent és azzal az óhajjal búcsúztak tőlük, hogy minél többen jöhessenek ide.*

A magyarság kulturmunkájának legnehezebb részéhez, a nemzetnevelő munkához érkezett most.

Nyolc év után Kárpátalja, Felvidék, Erdély, Bácska ismét eljött. A kultuszminiszter beszéde után több felszólalás hangzott el, amelyekben a különböző közületek képviselői köszöntötték az orvoshetet. Azután megkezdődtek az előadások.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem örzünk meg és nem
 adunk vissza

A mi házunk

Megnyílt a magyar sajtó háza

Nem is olyan nagyon régen még
 álmodni se mertünk volna arról,
 hogy ha egyes-bajcs dolgok Buda-
 pestre szállanak, azzal a tudattal
 utazzunk el, hogy Pesten saját
 házunkban pihenhetjük ki na-
 pi fáradságunkat és ott költöztünk
 el az ebédünket is. Kávéházak és
 tejszarnokok vegyes légkörében tel-
 tek el a pihenés rövid percei és leg-
 feljebb az Otthonban, az Újságírók
 Egyesületének klubhelyiségében szü-
 hattunk el nyugodtabban egy szívat.
 Ez a helyzet azonban most örönde-
 tesen megváltozott. Az öntudatos,
 gerinces, művelt magyar sajtó mun-
 kásai hívalkodás nélkül mondhatják,
 hogy Budapesten sem kell idegenbe
 menni az erdélyi újságíróknak, ha a
 fővárosban akad dolga, mert ott áll
 az Andrássy-úton a magyar sajtó
 tő háza, ahol nemcsak egzisztén-
 ciális ügyeit intézheti el, hanem ot-
 honra is talál, amelyben megpihen-
 het.

Az Országos Magyar Sajtókamara
 agyaráis megvásárolta Budapesten az
 Andrássy-út 101. számú kétemeletes
 villát s a csendes, előkelő Bajza-utca
 sarkán saját otthoni hozott létre a
 magyar újságíró-társadalom számára.
 Ennek a villa-palotának az emeletén
 vannak a Kamara, az Újságíró- és
 Szanatóriumegyesületek hivatalos
 helyiségei, míg a földszinten elegán-
 san berendezett termekben várják az
 újságírókat a Patria újságíróklub he-
 lyiségei, amelyekben külön könyvtár
 áll majd az újságírók rendelkezésé-
 re, hogy ott megfelelő tanulmányokat
 is folytathassanak.

Mi még nem láthattuk a magyar
 sajtó új házát, még örvendezve nem
 járhattuk be termeit, — de tudjuk,
 hogy ha dolgozunk Budapestre szől,
 otthon találunk a sajtó házában,
 amely a miénk is, az erdélyi újság-
 íróké, akik eleget küzdöttünk, har-
 coltunk huszonegy éven át, hogy
 megfelelő otthonra találhassunk a
 magyar fővárosban.

Csütörtökön lesz az újságírók pes-
 ti házának az ünnepes felavatása.
 Lelkünk minden melegeivel köszön-
 tünk, új ház, öleld magadba névte-
 len seregünket és adj erőt, bizodal-
 mat a további küzdelmekhez.
 (H. Ö.)

**KINEVEZÉSEK BIHARVÁRME-
 GYÉNÉL.** Budapestről jelenti a Ma-
 gyar Távíráti Iroda: A belügymi-
 niszter Biharvármegye törvényható-
 ságához Surducan Traján vármegyei
 aljegyzőt, nagyváradi lakost, vármegyei
 orvosként ültettké, dr. Vaday
 Tivadar vármegyei közigazgatási
 gyakornok, érmihályfalvai lakost,
 vármegyei aljegyzővé nevezte ki.

**A Biharvármegyei Orvos, Gyógyszerész
 és Természettudományi Egylet** folyó
 hó 21-ikén, szerdán délután 3 órakor a
 dr. Kecskeméti Lipót gimnázium rajz-
 termében szakulést tart. Tárty: dr.
 Weisz Endre: A magyar orvosi jog-
 gyakorlat.

BAJTÁRSI PARANCS Szerdán,
 21-én reggel 8 órára megjelenni tar-
 toznak: úgy a tiszt, valamint altiszt
 és legénységi bajtársak — akiknek
 van, formaruhában. — Székházunk-
 ból kivonul lesz az Országzászló-
 hoz. *Főcsoport elnöksége.*

**A Belföldi Burgonyakereskedelmi
 Egyesülés** közli, hogy a vörös folyott
 burgonya kiskereskedői, vagy fogyasztó-
 i ára a közbekapcsolódó kereskedők
 számára való tekintet nélkül kilo-
 grammonként 21 fillér. Aki ennél drág-
 gábban árusítja a fogyasztók közönség-
 nek a burgonyát, árdragítást követ el.

**BUDAPESTI SZATÓCS CSALÁDI
 DRÁMÁJA TEGGLÁS KÖZSÉGBEN.**
 Debrecenből jelenti a MTL: A hajdu-
 megyei Tegglás községben Szilágyi
 József 33 éves budapesti szatócs há-
 rom pisztolylövéssel megölte felesé-
 gét, ezután mellbelölte magát. Mind-
 kettő meghalt.

Értesíti a Közélemezési Hivatal
 azon cukorelosztó kereskedőket, kik
 igénybejelentőlapokat vettek át, hogy
 azokat utóak szerint kötegelve és sa-
 ját bélyegzőjükkel ellátva, még a mai
 és holnap nap folyamán a Kereske-
 delmi Csarnok nagyertermében a Köz-
 élemezési Hivatal kirendelt tisztviselő-
 jének szolgáltatassák be. A torlódás el-
 kerülése végett ezúton hívja fel a
 Közélemezési Hivatal a kereskedőket,
 hogy a hírlapokban közzétett sorren-
 den folyó hó 24-től jelentkezhetnek a
 vásárlási könyvecskék átvétele végett.
 Egyben értesíti a Közélemezési Hiva-
 tal azon nagyobb igényelvényeket, hi-
 vatalokat, internátusokat, ahol leg-
 alább 25 igénylőnél többen élnek, vagy
 dolgoznak együtt, hogy igénybejelentő
 lapokat külön igényelhetnek alkalm-
 zottaik vagy háztartásukban élők szá-
 mára egy pontos névjegyzék kíséreté-
 ben, a Kereskedelmi Csarnok nagy-
 termében. Azok, akik testületek révén
 igényelnek fenti módon bejelentőlapo-
 kat, kereskedőtől igénybejelentőlapot
 nem vehetnek át. Kettős igénylés ese-
 tén a vásárlási könyvecskét a Közéle-
 mezési Hivatal az igénylőnek egyálta-
 lában nem ad ki.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágozik a mandula köve 6— P
 Ne sárgulj, fűzfá! .. 8'50 P
 És Mihály harcolt .. 8— P
 Mégis élünk . . . . . 7— P
 „ füzve, „ 5— P

Kaphatók könyvosztályunkban

Losoncon a Baross Szövetség köti le
 a „Jud Süss“ filmet. A Losonci Hírlap-
 ban olvassuk, hogy a Baross Szövetség
 ottani helyi vezetősége tárgyal az Ufa-
 filmvállalattal a Jud Süss című film
 bemutatását illetőleg. — Magunk ré-
 széről csak elismeréssel adózhatunk a
 losonci Baross Szövetség ily irányu
 munkájának és követésre méltónak
 tartjuk. — Egyébként úgy értesültünk,
 hogy a nagyváradi Baross Szövetség is
 foglalkozik ezzel a gondolattal és lé-
 péseket tesz a film lehozatalára.

**A NAGYVÁRADI RÓMAI KATO-
 LIKUS NÖVÉDŐ EGYESÜLET** a
 Legényegylet közreműködésével má-
 jus 22-én, Aldozósütőtörtökön d. u.
 6 órai kezdettel tartja táncos egybe-
 kötött vidám műsoros délutánját a
 Legényegyletben. Belépődíj 1 pengő.
 Meghívót nem küldenek senkinek,
 de mindenkit szeretettel várnak a
 mulatságra.

Esküvő. Balogh József férjiszabó
 D. Szabó Juliskával tartja egybeke-
 kelési ünnepét folyó hó 22-én este 8
 órakor a Bunyitay ligetben levő Bar-
 tista kápolnában, melyre minden is-
 terőst és jó barátot meghívna.

**EMBERTELEN GYLKOSSÁG AL-
 DOZATA LETT EGY KOLOZSVÁRI NŐ**
 Budapest a Magyarország
 írja: Köröspatak község erdejében egy
 összeroncsolt női hullát találtak. A
 nyomozás során letartóztatták *Somodi*
Miklóst, Dömös Dénest és Somodi
Ilonát. Somodi Miklós bevallotta,
 hogy a meggyilkolt nő *László Katalin*
 33 éves kolozsvári magánzó, akit
 kicsaltak a városból és nővéré-
 nek vadházastársával, Dömös Dénessal
 megölték. A meggyilkolt nő ingo-
 ságait a szállásadójától kicsalták és
 azon megosztokodtak. Mindhármukat
 letartóztatták. Dömös Dénest tagadja,
 hogy része volna a gyilkosságban.

**ADOMÁNYOK A HIRLAPIRÓK
 NYUGDIJINTÉZETE JAVÁRA.** Pécs-
 ről jelenti a MTL: *Virág Ferenc*
pécsi megyéspüspök száz pengőt, a
pécsi tanítónők egyesülete tíz pengőt
adományozott a Hírlapírók Nyug-
dijintézetének.

Az Immaculata intézet nagy találko-
 zót rendez összes volt bentlakós és be-
 járó övöképzős és polgárista növendé-
 keinek június 2-án, pünkösd hétfőn a
 következő programmal: 1. Reggel fél-
 kilenc órakor szentmise közös szent-
 áldozással. 2. Reggeli az intézet udva-
 rán. 3. Tíz órakor ünnepség az inté-
 zet nagytermében. 4. A jótékonycélu
 bazár megtekintése. 5. Ismrekedés. 6.
 1 órakor ebéd az intézet udvarán. —
 Ebédjegyét már előre meg lehet váltani
 a portás nővérnél, vagy meg lehet
 rendelni, hogy tájékozással szolgáljon
 a beszerzéshez. 7. Délután 3 órakor li-
 tánia az intézet kápolnájában. 8. 4
 órakor fényképezés. 9. Búcsúzás.

**NEMET TERV AZ EURÓPAI
 POSTA EGYSEGES MEGSZER-
 VEZÉSÉRE.** Berlinből jelenti: A
 birodalmi postaügyi miniszter nyil-
 latkozata szerint a Birodalom kez-
 deményező lépésekre készül az
 európai posta egységesítésére. A ki-
 dolgozás alatt lévő tervezet értelmé-
 ben elsősorban egységes díjsza-
 bás bevezetésére és az autók, vala-
 mint repülőgépek fokozottabb fel-
 használásával a forgalom meggyor-
 sítására kerülne sor.

**Könyvelők és könyvszakértők jelent-
 kezése.** A nagyváradi Kereskedelmi és
 Ipari Kamara felhívja mindazokat, akik
 a volt román Jogositott Könyvelők és
 Könyvszakértők Testületének tagjai
 voltak és jelenleg Bihar és Szatmár
 vármegyében laknak, hogy f. hó 28.
 napjáig írásban közöljék a nagyváradi
 Kereskedelmi és Iparkamarával szemé-
 lyi adataikat, valamint azt is, hogy
 az említett testületnek mióta és mi-
 lyen minőségben voltak tagjai. Hor-
 vát Árpád miniszteri biztos, Laczka
 Sándor titkár.

Az Actio Catholica filmkritikája

(Az Actio Catholica film-
 kritikája kizárólag a val-
 láserköltési és világnézeti
 szempontot hangsúlyozza.)

„A MADARASZ”. Az ismert bé-
 csi operett filmváltozata a roman-
 tika tetszetős fényében, betetőzve
 házasságtöréssel és asszonyozkete-
 tessel.

„CISCO ÉS A LADY.” Erkölcsi
 alapot nélkülöző sekélyes vadnyu-
 gati kalandortörténet.

**ELETBELÉPTEK A SZLOVÁK
 ÁLLAMADÓSSÁGRA VONATKOZÓ
 MAGYAR-NEMET MEGÁLLAPO-
 DÁSOK.** Budapest, a Magyar Táv-
 íráti Iroda jelenti: A hivatalos lap
 keddi száma közli a magyar királyi
 minisztérium 3450—1941. M. E. sz-
 rendeletét, a volt csehszlovák köztár-
 saság államadóssága és államvagyo-
 na, valamint egyes más, ezzel össze-
 függő pénzügyi kérdések tárgyában
 kötött magyar-német megállapodás
 életbeléptetéséről.

KÖSZÖNETNYILVANTAS

Mindazoknak, akik boldo-
 gult nővérem halála alkalmá-
 ból részvétüket bármilyen módon
 kifejezésre juttatták és ezzel
 fájdalomukat enyhíteni igye-
 keztek, ezúton mondunk kö-
 szönetet.

SZILÁGYI BÉLA
 és családja

**KUBÁBA UTAZIK KÁROLY EX-
 KIRÁLY.** Stockholmból jelenti a
 NTL: Károly volt román király és
 kísérete a Bermudák szigetcsoport-
 ját rövidesen elhagyja, hogy Kubá-
 ba utazzék.

**Etnikai románok kezére jutnak a
 Romániából hazatelepített németek in-
 gatlanai.** Bukarestből jelenti: (MII)
 A bukovinai és dél-dobrudzsi németek
 hazatelepítése után a román állam tu-
 lajdonába átment ingatlanokat eladják
 a kizárólag etnikai románoknak. Elő-
 vételi joguk van a menekülteknek. —
 Junius 30-ig kell beadni a miniszte-
 riumhoz a vételi ajánlatokat.

**MEGALAKITOTTÁK AZ ER-
 DÉLYI BORVIZ-SZAKOSZTÁLYT.**
 Marosvásárhelyről jelenti: Az erdélyi
 borvízforrás tulajdonosok Maros-
 vásárhelyen hétfőn délelőtt nagyfo-
 tosságú értekezletet tartottak. Kimon-
 dották a borvíz-szakosztály megalak-
 ulását. A jövőben az erdélyi bor-
 vízforrás-tulajdonosok közösen inté-
 zik a borvíz eladását, szállítását és
 Budapesten közös raktárt létesí-
 tenek.

Halálra itta magát egy utkaparó.
 Nagyvárad. Saját tud. A poklosteleki
 csendőrség jelentette a nagyváradi kir-
 ügyészségnek, hogy Poklostelek és É-
 köbölkut között fekvő legelőn holtan
 találtak Dési Ferenc 51 éves utkapa-
 rót. A csendőrség értesítette az esetről
 dr. Kovács Sándor micskei körorvost,
 aki megvizsgálva a halottat, megalla-
 pitotta, hogy a halált alkoholemberzés
 következtében beállott szívbemulás
 okozta. Az ügyészség a temetési enge-
 délyt megadta.

A „Góbé est”

megismételve f. hó 22-én este 8 órakor a Református Kulturpalotában.
 Jegyek elővételben a „FUME” kávéüzlemben (Rákóczi ut) kaphatók: 2 P,
 1 P, 0.60 fillér.

Mi újság a piacon?

(Nagyvárad.) Az utóbbi piacok szomorú „szenzációja“ az, hogy sem burgonya, sem hagyma nem kapható. A burgonyahiányt azzal magyarázzák, hogy kell a kenyérhez, de mivel magyarázzák a hagymahiányt? Tudunkkal az sem a kenyérhez, sem a legújabbban engedélyezett perechez nem szükséges...

A hétfői hetipacot újra elmosta az eső. A kialakult piaci árak az alábbiak:

Élelmiszerpiac.

Burgonya: Ella rózsá kg. 12 fillér, Gülbaba 14, nyári rózsá 14 fillér (kicsinybeni maximális ár). Fokhagyma: kg. 1.60—2 P. Spanyol cékla kg. 20—24—30 fill. Bab faj szerint kg. 58—66—70—86 fillér. Zöldség vegyesen kg. 20—24—28 fillér. Málélisztt kg. 38—40 fillér. Zeller drb. 10—16—20 fillér. Torma drb. 10—14—20 fillér. Hordós káposzta kg. 26—30 fill. Spenót kg. 40—60 fillér.

Újdonság zöldfélék.

Zöldhagyma csomónként 8—12—18 fillér. Mezei sóska csom. 4—8 fillér. Galambgye csom. 8—10, padlútká 3—6—8 fillér, hónapostek 6—10—14 fillér. Kalarábé drb. 20—24 fillér. Zöldpaprika drb. 44—54 fillér. Spárga kg. 1.40—2.00 pengő. Champion gomba kg. 2.40 P, szegfűgomba kg. 1.70 P. Pöszméte csom. 30—40, literje 50 fillér. Zellerzöld 4—6—8 fillér, petrezselyem 2—4—6 fillér. Kapor 4—6 fillér. Komló leve 8—12 fillér. Uborka drb. 80—100 fillér. Karfiol drb. 1—1.40 P. Fejessaláta drb 3—6—10 fillér. Tárkony csom. 6—10 fillér.

Baromfi piac.

(Nagy felhozatal.) Csirke, rántani való, párja 1.60—4 P. I. oszt. csirke párja 6—8 P. Tyúk 7—12 P. Hízott liba drb. 14—21 P, sovány 7—13 P. Hízott kacsa drb. 12—17 P, sovány párja 6—10 P. Apró liba párja 5—11 P. Apról kacsa 2—4 P.

Tejtermékek.

(Nagy felhozatal.) Tej literje 20—26—30 fillér. Tejfél literje 1—1.20 P. Tehéntúró kg. 1.06 P. Juhtúró kg. 2—2.60 P. Tojás drb. 11—12 fillér. Gomolya kg. 2—2.40 P. Teavaj kg. 5.83 P.

Halpiac.

Körösi hal kg. 1.60—1.70. Tói kecsge, kárász, csuka kg. 1.70—1.90 P. Hízott ponty 2.40 P.

Gyümölcs piac.

(Semmi felhozatal.) Alma, Faj szerint 1—1.50—2 P kilónként. Szilva kg. 2.60 P. Narancs kg. 1.40—1.70.

Takarmánypiac.

Széna mazsája 10.50—13 P. Lucerna 11—13 P. Szalma 3.50—5 P.

Élő állatvásár.

Süldő drb. 35—90 P. Választott malac párja 60—90 P. Kecske drb. 20—36 P. Ökör párja 1000—1200 P. Bivaly 550—700 P. Vágómarha kg-ként 1.10—1.40 P. Tejes borjú drb. 35—48 P. Borjú 1—2 éves drb. 150—300 P. Igásló drb. 300—600 P. Csikó 1—2 éves drb. 250—360 P.

Fapiac.

I. oszt. fa egy kocsi 35—40 P. II. oszt. egy kocsi 24—34 pengő. Szőlőkerő drb. 10—13 fillér.

SPORT

Áldozócsütörtökön: Erdély válogatott—NAC

Két nap múlva, Áldozócsütörtökön, kerül lejátszásra az idei évad egyik legizgalmasabbnak ígérkező találkozója, amikor is a bajnokságot nyert NAC-cal az Erdélyi válogatott állítja szembe.

Nem kell külön kiemelni, hogy milyen megtiszteltetés ez a szövetség részéről. Erkölcsei súlya van ennek a találkozónak s a zöld-fehérek nagy tudásának az elismerése. Klasszis különbségre vall már az a tény is, hogy veretlenül nyerte a NAC a kolozsvári csoport bajnokságát s most alkalom van, hogy ezt egy igen értékes fegyverténnyel tetézzék, az erdélyi válogatott legyőzésével.

A találkozónak egyébként rosta-jellege van. Ennek a mérkőzésnek a tanúságai alapján állítják össze a Budapesti pünkösdi első napján a Ferencváros ellen vendégszereplő erdélyi válogatottat. Ha a NAC kiját-

sza rendes formáját és legyőzi ellenfelét, úgy valószínűleg 8—9 embere fog Budapestre utazni.

A mérkőzés iránt máris hatalmas arányú érdeklődés nyilvánul meg. Nemcsak a vidékről, de a környező városokból igen nagyszámú vendégre lehet számítani, akik tanui akarnak lenni a nem mindennapi összecsapásnak.

A találkozót megelőzően Kolozsvár és Nagyvárad ifjúsági válogatott csapatai mérik össze erejüket.

Nagyjelentőségű megbeszélések is zajlanak le ezen a napon. Gidófalvy Pál dr, az MLSz elnöke, ugyanis erre a napra hívta egybe Nagyváradra az erdélyi válogatott sportegyletek képviselőinek értekezletét.

A mérkőzés és az ezt kísérő műsor bővebb ismertetésére még visszatérünk.

Veretlenül nyerte a NAC az NB II. kolozsvári csoportjának bajnokságát

Városunk vasárnap búcsúzott a bajnoki évadtól. A NAC lejátszotta utolsó mérkőzését, a Törekvés pedig Nagyváradra megy az NSE-hez.

Az évad végén megállapíthatjuk, hogy minden tekintetben büszkékké lehetünk. A zöld-fehérek csapata beváltotta a hozzá fűzött reményeket, sőt azon túlmenően szerepelt. Veretlenül szerezte meg a csoportbajnokságot s a gólaránya is olyan kitűnő, amit csak ritka csapat tud felmutatni. Egy kapott gólról kb. 10 adott gól esik.

Amikor megelégedetten könyvelhetjük el ezt a sikert, ne feledkezzünk meg a NAC lelkiismeretes és ügybuzgó vezetőségéről, elsősorban Jeney Rezső elnökről, Krüger Jenő edzőről és Rónay Ferenc intézőről, valamint a játékosokról, akik munkájának a jól megérdemelt érdeme ez. Köszönet és elismerés illeti meg mindnyájukat.

A jubileumra készülő NAC büszkén emlékezhet vissza erre a táblázatra:

1. NAC	10	10	—	—	58:	6	20
2. NSE	9	7	—	2	25:	16	14
3. KAC	10	4	1	5	29:	27	9
4. Bástya	10	4	1	4	24:	26	9
5. SzSE	10	2	1	7	10:	50	5
6. Törekvés	9	—	1	8	8:	29	1

12 pont előnye van a Ferencvárosnak

A vasárnap lejátszott NB I. fordulóját után az elsősg kérdése már véglegesen eldőlt. 12 pont előnnyel vezet a Ferencváros s már csak négy mérkőzése van hátra. Viszont az Újpest helyzete erősen megingott, a WMFC és DiMAVAG erősen szorongatják. A harmadik hely kérdését valószínűleg e két előbb említett csapat egymásközi mérkőzésén fog eldőlni. A középsorban nincs változás, viszont a kiesési fronton igen. A Törekvés és Haladás sorsa meg van pecsételve. A Gamma és a To-

kod még megmenekülhetnek, de erre nem sok az esélyük, tekintve, hogy a hátralévő mérkőzéseiket az élesoport tagjaival vívják. A BSzKRT kiugrása nem véletlen. Hetek óta jó formában van az együttes és még további előretörése várható.

A bajnoki táblázat egyébként így fest:

1. Ferencváros	22	19	2	1	93:	36	40
2. Újpest	22	13	2	7	64:	50	28
3. WMFC	22	9	8	5	51:	40	26
4. DiMAVAG	22	11	4	7	55:	48	26
5. Szolnok	22	10	4	8	44:	40	24
6. Szeged	22	10	4	8	42:	41	24
7. Elektromos	22	11	1	10	41:	36	23
8. SalBTC	22	7	6	9	40:	50	20
9. BSzKRT	22	8	3	11	40:	47	19
10. Kispest	11	7	4	11	42:	51	18
11. Tokod	22	7	4	11	33:	48	18
12. Gamma	22	7	2	13	41:	50	16
13. Törekvés	22	5	3	14	38:	63	13
14. Haladás	22	4	5	13	30:	55	13

Rövid sporthirek

Szombathey: A Szolnok 3:0 (2:0) arányban győzött az NB I.-ben a Haladás felett.

Nagyvárad: Szorgalmasan készülődnek a Törekvés-berkekben a vasárnapi országos versenyre, amely Erdély bajnoka büszke címéért folyik.

Madrid: Zamorát, a 47-szeres spanyol válogatott kapust, aki jelenleg az Aviacon Madridnak, a spanyol bajnokságnak edzője, az FC Barcelona szeretné megnyerni edzőnek. A barcelonai klub elnöksége már 100.000 pezétát ajánlott fel az Aviacon Madridnak Zamora átengedéséért.

Prága: A Slavia lett a cseh-morva liga bajnoka. A piros-fehér csapat a Viktoria Pilsen ellen aratotott 5:2-es győzelmével olyan előnyt szerzett, hogy most már nem lehet elvenni tőle a bajnoki címet.

Zakar András

Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara ílvze 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda
kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Világos utcai szuterén helyiség azonnal kiadó. Mészáros u. 4. 481

Hilánféle

Középkorú urinó elmenne anyahelyettesnek, házvezetőnének, vagy bármilyen állásba. Címe: Növédő Otthon. Szaniszló u. 47. 596

Kultura Középiskolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest. Mester u. 4. IV—3. (Válaszbélyeg). 398

Adas-vetei

Eladó 3 szobás összkomfortos ház nagy gyümölcsösrel. Tisza Istvan ut 45. szám. 507

Használt férfiruhát prima anyagból, cicsón csak Molnárnál vehet. Bémer tér 1. udvarban. Ruhákért magas arat fizetek 505

Aranyat briliánst, ezüstöt magas aron veszek. órák, ékszert javítok. — Gyenge István ékszerész, Rákóczi u. 19

Eladók: modern diófa íróasztal, diófa ovális asztal, kárpitozott karosszékkel, gyapjú kelim abrosz hibás nagy és kis argaman szőnyeg, perzsa-szőnyeg, hencserterítő egy ágyba való ágyléte, hencser és több apróságok. Alapi u. 1. ajtó 2, délelőtt 3 óráig. 508

Eladó egy cseresznyefa háló. Árpád vezér ut 38. 509

Négy ajtós jégszekrény eladó. Károly u. 2. 512

Ebedlő olcsón eladó délelőtt 11-ig. Akadémia u. 8. 514

Kovács szerszám eladó, műhelyhelyiség kiadó. Váradpósa, C. Nagy Lajos. 513

2 ajtós jégszekrény jó karban eladó. Beöthy Ödön u. 57. 510

Aranyat, ezüstöt, ékszert magas aron veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi ut 8. 545

Legmodernebb diófa háló, kombinált szekrény eladó asztalosnál, Szent István (v. Templom) tér 5. 499

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Állást keres

Mérlegképes öskeresztény könyvelő, gyors és gépiró megfelelő állást keres. Cim a kiadóban. 511

Állást nyec

Cipész munkások azonnal felvételtnek WE-EGO cipőgyár, Nagyvárad, — Báthory utca 12. sz. 515

Adottulajdonos:

SENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Schoffier Ferenc**
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.